

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

KRAJOWA KOMISJA KWALIFIKACYJNA

Warszawa, dnia 27 października 2023 r.

Stanowisko Krajowej Komisji Kwalifikacyjnej IARP

Dotyczące uznawania praktyki zawodowej po ukończeniu 3 roku studiów - § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Inwestycji i Rozwoju w sprawie przygotowania zawodowego do wykonywania samodzielnych funkcji technicznej budownictwie (dalej „rozporządzenie”).

Zgodnie z treścią art. 14 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 i 4 ustawy Prawo budowlane, uzyskanie uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej do projektowania bez ograniczeń wymaga:

- a) ukończenia studiów drugiego stopnia, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym, na kierunku odpowiednim dla danej specjalności,
- b) odbycia rocznej praktyki przy sporządzaniu projektów,
- c) odbycia rocznej praktyki na budowie.

Co do zasady, właściwa izba architektów uznaje praktykę zawodową, która została odbyta po uzyskaniu dyplomu ukończenia studiów - § 2 ust. 1 rozporządzenia. Dowodem na posiadanie pełnej wiedzy teoretycznej i odpowiedniego wykształcenia, potrzebnego do podjęcia praktyki projektowej na uprawnienia bez ograniczeń, jest ukończenie studiów magisterskich, czyli studiów II stopnia, na kierunku architektura lub architektura i urbanistyka. Za datę ukończenia studiów (zarówno I i II stopnia, jak również jednolitych magisterskich) przyjmuje się datę złożenia egzaminu dyplomowego. Wynika to wprost z treści art. 76 ust. 7 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Jednocześnie, ustawodawca dopuścił wyjątek - możliwość uznania praktyki zawodowej odbytej po ukończeniu 3 roku studiów, przed złożeniem pracy dyplomowej (§ 2 ust. 3 rozporządzenia: „Izba uznaje również praktykę zawodową odbytą po ukończeniu trzeciego roku studiów, potwierdzoną przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia budowlane i wpisaną na listę członków izby.”). Dokumentem potwierdzającym ukończenie 3 roku studiów jest zaświadczenie wydane przez właściwą uczelnię, w którym wskazana zostanie data ukończenia 3 roku.

Odrębną kwestią pozostaje, jaka praktyka zawodowa, odbyta po ukończeniu 3 roku studiów (ukończenie 3 roku musi zostać potwierdzone zaświadczeniem właściwej jednostki), może być zakwalifikowana do uprawnień budowlanych w specjalności architektonicznej – do projektowania w nieograniczonym zakresie. Organ nadający uprawnienia, szczegółowo analizuje nie tylko czas trwania praktyki zawodowej ale przede wszystkim jej jakość, różnorodność tematyczną, stopień złożoności opracowań projektowych, zakres wykonywanych czynności. Każdy wniosek rozpatrywany w indywidualnej sprawie może być inaczej potraktowany. Zakres i tematyka studiów architektonicznych I stopnia nie obejmuje całego szeregu zagadnień nauczanych na II stopniu studiów, np. projektowania obiektów usługowych wielokubaturowych, zajęć z planowania przestrzennego, opracowania planów zagospodarowania

zespołów mieszkaniowych czy zabudowy usługowej. Powyższe zajęcia są niezbędne do otrzymania pełnej wiedzy merytorycznej i umiejętności, dodatkowo ugruntowanych praktyką, niezbędnych do pełnienia samodzielnej funkcji technicznej w budownictwie, do projektowania w nieograniczonym zakresie. Dlatego praktyka po ukończeniu 3 roku studiów może nie zostać uznana za wystarczającą do nadania uprawnień nieograniczonych.

Zakres i tematyka studiów I stopnia, upoważniają do podjęcia:

1. praktyki zawodowej projektowej - uznawanej do uprawnień w ograniczonym zakresie i ewentualnie w określonej części do uprawnień w nieograniczonym zakresie;
2. praktyki zawodowej budowlanej – uznawanej do uprawnień w ograniczonym i nieograniczonym zakresie.

Przy kwalifikowaniu praktyki w ograniczonym zakresie, należy mieć na uwadze przepis § 2 ust. 2 rozporządzenia, zgodnie z którym, praktykę zawodową uznaje się, jeżeli jej zakres odpowiada zakresowi specjalności uprawnień budowlanych, o których nadanie ubiega się wnioskodawca. Dla określenia takiej praktyki, należy odwołać się do art. 15a ust. 3 prawa budowlanego, który stanowi, że uprawnienia budowlane w specjalności architektonicznej w ograniczonym zakresie uprawniają do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi, w odniesieniu do architektury obiektu o kubaturze do 1000m³ w zabudowie zagrodowej lub na terenie zabudowy zagrodowej. Dla uzyskania uprawnień ograniczonych niezbędna jest praktyka w zakresie budownictwa zagrodowego lub na terenach zabudowy zagrodowej, co do obiektów o kubaturze do 1000m³. Ze względu na zakres wnioskowanych uprawnień (budownictwo zagrodowe), należy posiadać wiedzę i umiejętności z zakresu planowania i architektury wsi oraz wykazać praktykę w tym zakresie.

W związku z powyższym, odbycie praktyki po ukończeniu 3 roku studiów nie zwalnia z obowiązku odbycia praktyki po studiach magisterskich. Okręgowa komisja kwalifikacyjna, kwalifikując praktykę zawodową, kieruje się przede wszystkim kryteriami jakościowymi. Z tego powodu, może uznać tylko część praktyki projektowej i wykonawczej po ukończeniu 3 roku studiów.

Posiadanie uprawnień ograniczonych, również nie może automatycznie zwalniać z obowiązku odbycia praktyki po ukończeniu studiów magisterskich. Sens przepisu art.14 ust. 5 sprowadza się do tego, iż osoba już posiadająca uprawnienia budowlane w ograniczonym zakresie, nie musi ponownie odbywać praktyki zawodowej. Niemniej jednak, zgodnie z art. 14 ust. 4 ustawy Prawo budowlane, warunkiem zaliczenia praktyki zawodowej jest praca polegająca na bezpośrednim uczestnictwie w pracach projektowych albo na pełnieniu funkcji technicznej na budowie pod kierownictwem osoby posiadającej odpowiednie uprawnienia budowlane i wpisanej na listę czynnych członków samorządu zawodowego architektów lub inżynierów budownictwa przez cały okres trwania praktyki zawodowej. Przez odpowiednie uprawnienia budowlane należy rozumieć uprawnienia odpowiadające swym rodzajem i zakresem uprawnieniom, o nadanie których ubiega się wnioskodawca w postępowaniu kwalifikacyjnym. Art. 14 ust. 5 nie można odczytywać w sprzeczności z art. 14 ust. 4 prawa budowlanego, regulacje prawne jednej ustawy należy interpretować całościowo, w zgodności z przepisami wykonawczymi do ustawy.